

מסורת הש"ס

- (א) [תוספתא פ"ד הל"ב]
(ב) [שם א"ת רבי אומר]
(ג) עוקצין פ"ג מ"ח
(ד) [לעיל מב' ושי"ט]
(ה) [לעיל מב' וז']
(ו) [ויקרא פסוק יד]
(ז) [ויקרא ג' טו] [שם]
(ח) [פ"י ע"ג ד"ה ק'
א"ת בערוך ערך קרעטע]
(ט) [וע"מ תוס' כ"ח ט"ז]
ד"ה בולגות]

גליון הש"ס

נמ' רבא אמר לרבי
המתיר ע"י צ"ק דף
מו ע"א תוס' ד"ה מ"ט
בע"מ משפ"א אות ד'
מ"י פ"ה מהל' מאכלות
אסורות: שם א"תא דהיטון
דחלבו מכלל חיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.
לעיל (ז'): אמרו לו
הלא דרכה מקמימות
שמי' ושלג' שנים (לע"ד
גמ'). טרפה אינה חיה.
אין סופ' לחיות (שם).
ד' סימני' אכשר ביה
רחמנא. בלא"ה שני
הסימנים שחטטו, או של
אמו או שלו (לע"ד ע"ד).

רבינו גרשום

בשחיטה יבששתא ודלא
כ"ש. כלומר מה דאמר'
עבר בנהר הוכשר ואי לא
הוכשר לא נטמא דשחטו
את אמו ולא יצא ממנה דם
ולא הוכשר העובר בדם
אמו ודלא כר"ש דאי כ"ש
הא ס"ל אצ"ג דלא יצא
ממנה דם אין צורך הכשר:
מאן תנא עבר בנהר
הוכשר הלך בבית הקברות
נטמא כו'. באובלין דעלמא
דלא חשבו חי אלא
חשוב כשאר אובלין
דעלמא: דג מאימתי
מקבל טומאת אובלין. דג
מפרש לבי' אין מקבל
טומאת אובלין עד שימותו
ולד' עקיבא משעה שאין
יכולין להחיות מקבלין
טומאת אובלין: ונולדו
בדגים סימני טרפה.
אחת מ"ח טרפות מהו
שיטמא טומאת אובלין.
אבל דגים דלא נפישא
חיותיהו לא ומשעה
שנולדו בו סימני טרפה
מטמאין טומאת אובלין:
או דלמא אפי' למאן דאמר
טרפה אינה חיה. כלומר
הני מילי בהמה דנולדו
בה סימני טרפה לאו
חשובה חיה דאינה ראיה

בשחיטה יבששתא. עסקינן שלא ילא ממנה דם שאף אמו לא הוכשרה
ולהאי תנא שחיטה בלא דם לא מכשרה ודלא כרבי שמעון: מאן תנא.

דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: מטמא טומאת אובלין. בן פקועה
ואפילו חי אס נגע בטומאה: ולדידך הכשר. דתרי גופי ניהו. אלמא

לר' יוסי הגלילי מטמא מחיים וכרצנן
דמנתינן לא אוקמה ונימא לדידכו
ככשרא דיקולא דמיא דקסבר רבי
יוחנן אפילו רצנן דפליגי אדרבי יוסי
הגלילי בטומאה סביבא לכו כרצנן
דמנתינן בשחיטה ואפילו הכי לא
מטמא מפני שהוא חי ולא בפלוגתא
דרבי מאיר ורצנן דמנתינן קמיפליגי:
ואורא רבי יוחנן (לעמיה). מדקאמר
רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וזית שמאי
המטמאין דגים מחיים אמרו דבר
אחד שמע מינה רצנן דמטרי צנן
פקועה לאו משום דס"ל דטעון
שחיטה כ"רמ' דאי טעמיהו משום
דטעון שחיטה הוא אינהו נמי דגים
ללא טעוין שחיטה מודו דמטמו
ככ"ש והכי משמע דרבי יוסי הגלילי
ודכ"ש חזא: משילדו. דכיון דאין
טעוין שחיטה הרי הן כמתים:
מקרטע. מפרפר וכגון שיצט צו
כקלע וצין סנפיריו דמו לא חי
כדאמרין במסכת שבת (דף קו:):
נולדו דגים סימני טרפה. כגון ניקצו
מעין לרבי עקיבא: מהו. שיטמא:
אלא דגים דאין צמינן. טרפות לא הוי
טרפות לגבייהו כמתה: טעילה נפל.
בהמה המפלת: חלבו כחלז בהמה.
כרת: כחלז חיה. ואין צו אלא
איסור נבלה שאין שחיטה מטרתו
את אמו ולא יצא ממנה דם
אלא הוכשר העובר בדם
לשויה בהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי'
לרבי יהודה דאמר לעיל (דף ע"ד): חלבו
מותר התם הוא דלא ילא לאויר: חלבו
כחלז חיה חדשים נמי גרמי. דחדשים
ואוירא צעינן: דהושיט ידו כו' חדשים
גרמי. וכיון דכלו לו חדשיו חלבו אסור
ומיהו כי שחטה לאמו שרי ליה רבי
יהודה מכל צבהמה תחלו': מה חלז
ושפי הכליות כו'. צתורת כהנים'
שנויה בשלמים את כל החלז אשר על
הקרבן ולא את השליל יכול לא יהא
צנוגש ואזהרה אכל יהא צעמוד
והקרב כשהוא אומר חלז ושתי הכליות
צאשט) שאין ת"ל עדמה שלמים שאין
כל מינ טעון אליה הרי הן טעוין
חלז ושתי הכליות אשם שכל מינו
טעון אליה אינו דין שיטעון חלז ושתי
הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר
לך מה חלז ושתי הכליות האמור
צאשט מוצא מכלל שליל חלז זה מוצא
מכלל חלז שליל שאיך יכול לומר חלז
שליל יקריב הנמלא צאשט שהרי אין
אשם נקבה: אף כל. אפילו בקרבנות
הבאין נקבה חלז האמור צנן מוצא
מכלל שליל: בשלמא לדידי. דאמינא

חדשים גרמי איכא לאוקמא להא צנן
צעמוד והקרב ולמה לי למעוטי: טעמא דיד. דאמינא לאו חלז הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלז דמעטיה
מהקרבא ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלז הוא: משום הכי מעיטיה. לשמעינן דלאו חלז הוא אלא לדידך דאמרת חלז
הוא לענין איכילא אמאי מעיטיה מהקרבא: מידי דהוה אחמוסר זמן. דלא לאויר וכלו חדשיו ודכולי עלמא בהמה הוא ופסליה
רחמנא בהקרבא כל שצעה: לרבי האוסר. בן תשעה חי ככשרה עד שיטחטו: מסיר. את זה צאכילא דשחיטתו הטורפה לא מיתסר:
לרבי המסיר. בלא שחיטה בשל כשרה: אוסר. בשל טרפה דשחיטה ידידה לא מהניא ציה ובשחיטתו הטורפה לא מיתסר:
שהרי הוא כאלו מחיבדיה: ארבעה סימנין. הימירא הוא דרבי ציה רחמנא מכל צבהמה תחלו שאלם ראה אובלו בשחיטתו אמו
אלא אס צריך הוא לשחיטת עגמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא נותר צב' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין דתני רבי חייא ככולהו גרסינן השוחט את הטרפה ובתוספתא דר' חייא [פ"ד הל"ג] נמלא כן:

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עה.

עין משפט
נר מצוה

נא א ב ג מ"י פ"ב מהל'
טומאת אובלין הל' ו:
נח ד מ"י פ"ו מהל'
מאכלות אסורות הל'
א סמג לאוין קנה טשי"ע
י"ד ס"י סד סע"ף ב
צבה"ה:
נח ה מ"י שם הל' ד
טשי"ע שם סע"ף ג:
ס ו מ"י פ"א מהלכות
מעשה קרבנות הל'
יט:
סא ז מ"י פ"ה מהלכות
מאכלות אסורות הל'
טו ופ"ב מהל' אבות
הטומאה הל' א סמג לאוין
קלו טשי"ע י"ד ס"י יג
סע"ף ג:

שיטה מקובצת

(א) הני מילי בהמה דיש
במינה טרפות אבל דגים
דאין במינם טרפות אימא
לא תיקו: (ב) מה חלב ושתי
כליות. נ"ב עיין תוס'
ובחים דף צ"ח ע"א:
(ג) שאין ת"ל ומה שלמים:
(ד) ויצא לאורי העולם דאין
איסור חלב:

רבינו גרשום (המשך)

לשחיטה וכיון דאינה
ראויה לשחיטה חשובה
מהא אבל לענין דגים
אין חשובין חתינ עד
שימותו: מה חלב ושתי
כליות האמורין באשם.
כלומר דאשם אינו אלא
זכר וזכר אין לו שליל
אף כל מוצא מכלל שליל
דאין ראיון לגבי מוכח
אימורין דשליל בשלמא
לדידי היינו דאיצטרך
קרא למעוטי דחלבו
חשוב חלב ואעפ"כ אינו
דאין ראיון. א"ל טעם
ידי דאמינא אנא דאין
חשוב חלב מהכא דחיוני
דמעטיה קרא לגבוה:
מידי דהוה אחמוסר זמן
דפסול לגבוה האי נמי
פסול: לרבי האוסר מתיר
לר"מ דמחמיר במתני'
דאמר בן ט' צריך שחיטה
דלא אמר' עובר ירך
אמו הוא הכא נמי לא
אמר' עובר ירך אמו
הוא ואין חשוב טרפה.
לרבי המתיר בלא שחיטה
דאמר עובר ירך אמו הוא
הכא נמי אמר' לענין
טרפה עובר ירך אמו
אוסר: ד' סימנין אכשר
ביה רחמנא. כלומר אי
שחט את אמו אי כשרה
מותר הוא בשחיטתה ואי
אמו טרפה ושחיטת אמו
אינה ראויה שחיטת (אתי)
עצמו מתיר:

מאי בינייהו דג מקרטע. לאו צין רבי עקיבא וצ"ה קא צעי
דמחלוקתן מפורש בהדיא דלצ"ה דוקא משמיותו אלא צין
צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרייהו מחיים מטמו ומפרש דאיכא
בינייהו דג מקרטע פירוש שקופץ ומדלג בחוק דלצית שמאי טמא
ולרבי עקיבא טהור כיון דאס דאס וזרקו
צמים הוא יכול לחיות ומקרטע לשון
כח וחיות גדול כמו שהציא בערוך
מדאמר צילמדנו צפרשת דהעלותן
וכיון שהוא יולא ורואה את הנר מיד
הוא מתחיל שמה ועומד י ומקרטע
לפניו מדוך דלצה (איזב מא) מתרגמינן
קדמיה מקרטע:

רבי יוחנן אמר חלבו בחלב בהמה.
והא דשרי רבי יהודה לעיל
חלבו של בן תשעה חי ה"מ לאחר
שחיטה דיתר שחיטת אמו:

בה חלב ושתוי בליות. ואם תאמר
מאי קאמר צ"כ? שהציא
צקונטרס יכול לא יהא צנוגש ואזהרה
אלא יהא צעמוד והקרב והא ההוא
קרא דהחלז אשר על הקרב דמעטע
מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי'ל
דהא דקאמר צ"כ? ולא חלז שליל לאו
משום דלימעוט מההוא קרא אלא
משום דמשתרי מן כל צבהמה ואין חשבו
חלז וצתר הכי קאמר דלמלא אע"ג
דנפקא לן מכל צבהמה דאינו צנוגש
ואזהרה מ"מ הוי צעמוד והקרב:

לרבי המתיר אוסר. והא דתנן
קרעה טעון שחיטה
אמיא אפילו לרבי המתיר דהכא
דוקא לרבי המתיר אסור דמני
שחיטת טרפה לענין טומאה והוי
כחליו שחוט ותו לא מהניא ציה
שחיטה אלז התם לא נשחטה אמו
כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף ע"ד).
גצי צעיל דהושיט ידו למעי בהמה
ושחט צה בן ט' חי מהו אז דילמא
אפילו לרצנן ד' סימנין אכשר ציה
רחמנא לא דמי להא דלמרינן הכא
לרצנן משום דהכא כחליו שחוט
דפרעישית ואפילו לרצנא דלמר הכא
ד' סימנין אכשר ציה רחמנא איכא
למיעי לעיל דדילמא שאני התם דלא
יאל לאויר העולם ואסור אפילו לרבי
מאיר וה"נ צין לרבי יוחנן צין
לר"ל דפליגי בתלם חלז מנן ט' חי
מיתוקמא הניא צעיל לעיל דלפילו
לרבי יוחנן דלמר חדשים גרמי היינו
לחלז שנתלם ויאל לאויר העולם וואין
איסור חלז חל עד שיוצא דמוכח
צפ' גיד הנשה (לקמן דף קא). וצקוף פ'
דס שחיטה (כ"ח ט"ז): ואפי' לר"ל
דלמר חדשים ואוירא גרמי אפשר
דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי
הכי דמהניא ליה שחיטת אמו:

ולעמעמך
הי ח' הטרפה ומוצא בה בן ט' חי

טעון
הא לאו חלז מיקרי ופשיטא דאינו
צעמוד והקרב ולמה לי למעוטי: טעמא דיד. דאמינא לאו חלז הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלז דמעטיה
מהקרבא ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלז הוא: משום הכי מעיטיה. לשמעינן דלאו חלז הוא אלא לדידך דאמרת חלז
הוא לענין איכילא אמאי מעיטיה מהקרבא: מידי דהוה אחמוסר זמן. דלא לאויר וכלו חדשיו ודכולי עלמא בהמה הוא ופסליה
רחמנא בהקרבא כל שצעה: לרבי האוסר. בן תשעה חי ככשרה עד שיטחטו: מסיר. את זה צאכילא דשחיטתו הטורפה לא מיתסר:
לרבי המסיר. בלא שחיטה בשל כשרה: אוסר. בשל טרפה דשחיטה ידידה לא מהניא ציה ובשחיטתו הטורפה לא מיתסר:
שהרי הוא כאלו מחיבדיה: ארבעה סימנין. הימירא הוא דרבי ציה רחמנא מכל צבהמה תחלו שאלם ראה אובלו בשחיטתו אמו
אלא אס צריך הוא לשחיטת עגמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא נותר צב' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין דתני רבי חייא ככולהו גרסינן השוחט את הטרפה ובתוספתא דר' חייא [פ"ד הל"ג] נמלא כן: